

Za inklúziu a rovnosť vo vzdelávaní

Projekt bol podporený Islandom, Lichtenštajnskom a Nórskom prostredníctvom Programu Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis v spolupráci s Nadáciou pre deti Slovenska a SOCIA - nadácia na podporu sociálnych zmien.

Projekt: **Za inklúziu a rovnosť vo vzdelávaní**

Obdobie realizácie: apríl 2014 – október 2014

Príjemca podpory: Nové školstvo (občianske združenie), Šamorín

Financovanie: 18 250,00 € (AOI 90 % = 16 425,00 €)

O Novom školstve

Portál o reforme vzdelávania noveskolstvo.sk bol pôvodne založený koncom roka 2006 v rámci projektu Vzdelávanie pre život realizovaného vďaka podpore zo zdrojov ESF v rokoch 2006 – 2008, ako súčasť iniciatívy Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (KI). Jeho cieľom bolo podporiť odbornú a verejnú diskusiu o reforme školstva na Slovensku. Po ukončení tohto projektu, v rokoch 2008 – 2012, boli ďalšie reformné aktivity expertov, združených okolo portálu noveskolstvo.sk realizované kontinuálne bez podpory externých grantových schém (verejné diskusie, aktívne účasti a prezentácie na konferenciách, pravidelné vyjadrenia a články v médiách, publikovanie strategických materiálov a sieťovanie odborníkov v prostredí MVO). Všetky relevantné výstupy sú kontinuálne od roku 2006 publikované na noveskolstvo.sk.

V roku 2012 prevzalo od KI štafetu občianske združenie Nové školstvo, ktoré bolo zaregistrované 28. augusta 2012 a portál prevádzkuje od septembra 2012.

V roku 2013 sa aktivity Nového školstva rozšírili o novú iniciatívu Verejná komisia pre reformu vzdelávacej politiky. V jej formáte bol realizovaný aj jeden z workshopov v rámci projektu.

Jednou z tém, ktorým sa v združení dlhodobo venujú, je inkluzívne vzdelávanie. Je to téma, ktorá v posledných rokoch začína rezonovať aj na Slovensku, a to ako v pedagogickej teórii, tak aj v praxi. Hoci sa diskusia o inkluzívnom vzdelávaní nezriedka zužuje iba na problematiku detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (detí so zdravotným znevýhodnením či detí zo sociálne znevýhodneného prostredia), experti združení okolo Nového školstva sú presvedčení, že inkluzívne vzdelávanie sa týka pripravenosti a schopnosti škôl adekvátne reagovať na potreby všetkých detí. V tomto duchu sa snažia vstupovať s témou inklúzie do všetkých relevantných diskusií o reforme vzdelávania a nových podobách vzdelávacieho systému, ktoré v súčasnosti na Slovensku prebiehajú. Nové školstvo tieto diskusie

samo často iniciuje a pri tom aktívne spolupracuje s ďalšími partnermi (spomeňme napr. OSF, CVEK, Nadácia Milana Šimečku, Člověk v tísni a ďalší).

Projekt

Rodiny detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa ocitajú v situáciách, v ktorých si nevedia poradiť a zažívajú bezmocnosť. Pri napĺňaní práva na vzdelanie a slobodný výber školy narážajú na prekážky školského systému, ktoré im komplikujú život. Cieľom projektu preto bolo identifikovať problémy, s ktorými sa stretávajú žiaci, ich rodičia a učitelia v procese integrácie detí so špeciálnymi potrebami či zdravotným znevýhodnením a navrhnúť riešenia. K naplneniu tohto cieľa slúžili workshopy, na ktorých domáci i zahraniční experti a zástupcovia cieľových skupín spoločne identifikovali problémy, ktorým sa následne, vrátane návrhov riešení, venuje pozornosť v rámci manuálu advokačného poradenstva nielen pre rodičov, ktorý v podobe Iných príbehov spracoval tím expertov Nového školstva.

Vďaka projektu mohlo Nové školstvo pokračovať v naštartovaných aktivitách a ďalej ich rozvíjať, pričom hlavný prínos vidia v úspešnom rozširovaní siete partnerov a spolupracujúcich organizácií, s ktorými spoločne hľadajú možnosti na zavedenie inkluzívneho vzdelávacieho modelu do školskej praxe.

Počas relatívne krátkej implementácie projektu zorganizovali tri workshopy, na ktoré sa im podarilo pozvať zástupcov širokého spektra záujmových skupín a podnietiť medzi nimi aktívnu diskusiu. Prvého workshopu sa zúčastnilo 21 zástupcov cieľových skupín, druhého 24 zástupcov a na treťom workshope sa stretlo viac než 43 zástupcov cieľových skupín. Jednoznačným úspechom bolo nadviazanie spolupráce so zahraničnými organizáciami a expertmi, konkrétne z Maďarska, Anglicka a Českej republiky.

Počas realizácie projektu sa vyskytli aj drobnejšie problémy, ktoré ale v konečnom dôsledku nemali významnejší vplyv na samotné výsledky. Hoci združenie v pôvodnej projektovej žiadosti navrhovalo, aby sa v rozpočte rátalo aj s výdavkami na technické zabezpečenie potrebné pre zabezpečovanie publicity a šírenia výstupov projektu (digitálny fotoaparát, digitálna videokamera, digitálny diktafón), v tretinovom rozpočte, ktorý bol nakoniec schválený, tieto pomôcky už nefigurovali ako oprávnené výdavky. Napriek tomu bola následne v rámci podávania priebežných správ o realizácii projektu potrebná aj fotodokumentácia z realizovaných aktivít. Keďže Nové školstvo a ani žiadny z členov občianskeho združenia potrebným vybavením nedisponoval, musel ho jeden z členov zaobstaráť na vlastné náklady, keďže e-dokumentácia aktivít je v dnešnej digitálnej dobe nevyhnutnou súčasťou realizácie projektu.

Z dôvodu krátenia plánovaného rozpočtu na tretinu oproti zámeru prezentovanému v projektovej žiadosti Nové školstvo skrátilo aj trvanie projektu na 6 mesiacov.

Keďže niektoré aktivity finišovali na prelome reportovacích období, došlo k problémom s priebežným financovaním projektu vo výške, v akej by si to naplánované aktivity vyžadovali.

Dlhodobý prínos v rámci témy inkluzívne vzdelávanie

Iné príbehy vo forme advokačného manuálu nielen pre rodičov, ktorý spracovával tím expertov Nového školstva v rámci projektu, a ktorý je postavený na skutočných príbehoch detí na Slovensku, má ambíciu scitlivovať verejnú mienku a pomôcť k napredovaniu inklúzie vo vzdelávaní na Slovensku.

Projekt, ktorého hlavným cieľom bolo prostredníctvom realizovaných aktivít zosieťovať odborníkov rôzneho zamerania s rodičmi detí so zdravotným znevýhodnením a s ďalšími záujmovými skupinami, splnil účel a práca s verejnosťou vďaka tomu získala nový, širší rozmer.

- Iné príbehy | Manuál advokačného poradenstva:
<http://inepribehy.noveskolstvo.sk>
- Workshop | Inklúzia je spoločná vec:
http://www.noveskolstvo.sk/article.php?ezin_article_id=1201
- Správa z tretieho zasadnutia Verejnej komisie pre reformu vzdelávacej politiky na tému Ako inkluzívny vzdelávací systém reaguje na individuálne potreby detí:
http://www.noveskolstvo.sk/article.php?ezin_article_id=1149
- Daniel Sobel: Ako školský systém v Anglicku reaguje na individuálne potreby detí:
http://www.noveskolstvo.sk/article.php?ezin_article_id=1089
- Správa z okrúhleho stola na tému Inkluzívne vzdelávanie:
http://www.noveskolstvo.sk/article.php?ezin_article_id=1087

Hlavné poučenia a odporúčania pre podobné projekty

- Networking - aktívne sieťovanie organizácií a expertov v danej oblasti je dôležitou súčasťou nielen z hľadiska realizácie zámeru, ale aj pre šírenie výstupov a výsledkov v snahe ovplyvniť stav vecí a dosiahnuť žiaducu zmenu.
- Médiá - ak má byť povedomie o realizovanom zámere rozšírené v prostredí rôznych cieľových skupín, aktívna priebežná práca s médiami musí byť podstatnou súčasťou prezentácie (osobné stretnutia s novinármi, tlačové správy, prepojenie newsletterov a webu).

- Interdisciplinárny prístup - všade tam, kde je to možné, pokúšať sa o spoluprácu ľudí s pestrým expertným zázemím. Rôznosť pohľadov a prístupov na problémy rozširuje ponuku riešení.

English summary

We are convinced that our schooling system can only be modernized by a strong change. We bring new view about educational system to the public discussion with emphasis on implementing inclusion to it. Our views are presented on a web page about reform of education at www.noveskolstvo.sk.

The goal of the project was (i) to identify the problems encountered by pupils and their parents and teachers in the process of integration of children with special needs or physically disadvantaged children in the school environment, and (ii) to propose solutions to these problems. To meet this goal, workshops were organised where both Slovak and foreign experts together with the representatives of the target groups identified these problems and looked for their solutions. The team of experts from Nove skolstvo CSO then prepared a Manual of Advocacy Counselling where these problems as well as their possible solutions are presented.

Main lessons and recommendations:

- Networking of organisations and experts from a field is an important part of our work, not only because of our intention to meet the project goals but also for the purpose of disseminating the project outcomes and results in an effort to make an impact on the existing status quo and facilitate the required change.
- Media – to increase the awareness of the implemented project objective in the environment of various target groups, active and continual work with media must be an essential part of the project presentation (personal meetings with the press, press releases, access to newsletters on the webpage).
- Interdisciplinary approach – wherever possible, it is crucial to cooperate with people from various fields of expertise. Variety of views and approaches to solving problems expands the range of solutions.